

Štefan Jerko:

Za očeta.

vonovi so že odpeli pozdravno pesem svetemu večeru. Mračilo se je. Sneg je naletaval, in vedno več ga je bilo na zmrzlih tleh.

V kotu neke izbe je brlela svetilka pred skromnimi jaselcami. Njen plamen je skrivnostno obžarjal božje čudo v hlevčku. Pri peči sta pa sedeli Minka in Ivanka tesno druga ob drugi. Janko je ravnokar prišel domov; pri teti je pomagal napravljati jaselce.

»Ata bi morali že tudi priti,« je pripomnila Ivanka in se ozrla v sestro.

»O, saj bodo prišli! Kmalu bodo tu. Saj jih Božek varuje,« jo je tolažila Minka.

»Pa kruha nama bodo prinesli!« se je zaveselila Francka.

Ata pa le ni hotelo biti...

»Veš kaj, Minka? Jaz jih bom šel pa iskat. Mogoče so pa ata v snegu kam zašli?«

»Nikar ne hodi! Poglej, koliko je že snega. Pa noč se dela. Naju bo doma strah.«

»Strah?! Nocoj strah? Na sveti večer? Ali ne veš, da stoji nocoj v vsakem kotu en angel?«

Janko je res odšel v sneg, v mračno noč. Težavna je bila njegova pot. Sneg se mu je usipal za vrat in mel pod nogami. Veje v gozdu so čudno, skrivnostno vzdihovale pod sneženo težo. Skoro se je Janka polotil strah.

V tem je zapel zvon Mariji v pozdrav. Lepše in slovesnejše je donel njegov glas: cerkvenik je zvonil v zvoniku in ne pod zvonikom. Zvonov glas je pregnal po vseh hišah strah.

Janko je došel do kapelice sredi gozda. Pokleknil je malo in pomolil. Ves truden je bil. Samo malo bi počil, in bilo bi dosti. Potem bi šel naprej. Ali skoro ga je omamilo, in objelo ga je spanje. V njem je zasanjal...

Vso družino je videl doma v hiši. Tudi pokojna mamica je bila pri mizi. V kotu so stale jaselce, vse razsvetljene. Ob mizi pa oče in otroci, in so peli božične pesmi. Angeli so jim odpevali. Pa kako lepo! Oh, ko bi mogel vedno poslušati to prekrasno angelsko petje! Bližala se je pa enajsta ura. Mama so že prinašali obleko.

»Otroci! Zdaj boste pa šli...«

»Z nami!« poseže angel iz hišnega kota.

»... k polnočnici. Tam bo šele lepo!«

»... v nebesa! Tam je še lepše,« je pristavil angel.

In res! Prvi angel je prijel mamo, drugi ata, tretji Minko, četrto Ivanko in njega, pa so odšli...

Zašumelo je po gozdu. Odpadale so suhe veje in pokale pod nogami. Motna svetloba se je sempatja zabliskala skozi drevje. Po poti je šel zapoznel drvar — Jankov oče. V rokah je nesel košarico in v njej nekaj priboljška za praznike. Že je bil pri kapelici.

»Kdo pa je tam?« se je začudil in privzdignil svetilko. »Moj Bog, ali je mogoče? Janko? Naš Janko!«

Urno je postavil košaro na tla in se sklonil k Janku. Še je dihal. Košaro si je navezal drvar na hrbet in rahlo dvignil Janka v naročje. Breme je bilo sicer težko, a vendar je mož na vso moč hitel proti domu.

Dolgo se Janko doma ni zavedel. In ko se je zavedel, je moral potem še dolgo časa ležati v postelji. Močno se je bil prehladil in veliko je trpel vsled prehlajenja. A trpljenje mu je lajšalo zavest, da je izvršil nepremišljeno namero vsaj iz ljubezni do očeta.

Za nožič!

Dolgo je že tega. Bil sem otrok v devetem letu. Tako živo se še spominjam, kot da se je zgodilo tisto danes. Hodil sem v šolo z mnogimi razposajenimi otroki. A poglavar vseh paglavcev sem bil jaz: to priznavam. Naj se je zgodil med nami katerikoli nered, jaz sem bil vselej prvi vprašan, kdo je to storil. Koliko karanja in kazni sem prestal, ne morem povedati.

Moj učitelj in vzgojitelj je bil takšen: imel je veliko sivo brado in dvoje črnih, prodirajočih oči. Kadar jih je uprl v nas, je napolnil strah naša mlada srca. A po pravici povedano: tega učitelja je bila sama dobrota. Nikoli nas ni krivično kaznoval, nikoli niti povlekel za ušesa. S svojimi lepimi povestmi nas je hotel vzgojiti v dobre ljudi in vnete državljane.

Grem torej na svojo izpoved.

Bila so prekrasna majniška jutra. Solnce je ogrevalo božji svet in nas je vabilo na prosto. Naše misli niso bile ondaj v šoli. Bežale so od tam na polje, v gozd, k ribniku. Ne morem popisati, kako nas je razveselil šolski zvonček, kadar nam je naznanil deset minut prostosti.

Nekega takega dne je prinesel součenec Vazilij, pri katerem sem sedel, v šolo krasen nožič. Bil je ta nožič nekaj posebnega. Če si pogledal skozi malo steklo na njem, si videl lepo, lepo mesto. O čudo! Samo eno oko si zaprl, in kaj vabljivih reči je bilo naenkrat pred teboj! Prosil sem Vazilija, naj dá nožič meni. Obljubil sem mu, da mu dam zato osem dni zapored vsak dan svojo južino in vsak dan pet krajcarjev. Če bi pa s tem ne bil zadovoljen, mu naredim še krasnega zmaja iz papirja. Toda ni se dal pregovoriti.